VLAD ȚEPEȘ

Vlad Țepeş, domnul Țării Romămeşti a domnit între 1456-1462, fiind nepotul lui Mircea cel Bătrân. Supranumit şi Dracula, poreclă născută din asocierea poreclei tatălui său, Vlad Dracul, cu teroarea inspirată de crudele sale pedepse.

Domnitorul român este astăzi extrem de cunoscut.

Omul Vlad Țepeş a fost însă un domn destoinic, dar sever. Condamnații la moarte prin tragere în țeapă erau aleşi dintre „elementele parazitare ale societății" şi din rândul boierilor care ar fi dorit să închine țara în mâna turcilor.

În anul 1462 Țepeş îl înfrânge pe sultanul Mahomed al II-lea într-o vestită luptă de noapte. Turcii, datorită derutei provocate de românii travesiți în soldați otomani, s-au luptat între ei până în zori.

Trădat de boieri, Țepeş fuge în Transilvania, însă regele maghiar Matei Corvin îl ține în caprivitate până în anul 1476. Atunci, pentru a lovi în turci, îl ajută să revină domn, dar pentru scurt timp, deoarece a fost asasinat de boieri.

Vlad Țepeş între realitate şi legendă

de Mircea Dogaru

NUMELE ŞI ORIGINEA

,,Fiu al domnitorului Vlad Dracul şi strănepot, prin mama sa, al lui Alexandru cel Bun, domn al Moldovei, noul principe muntean întrupa cele mai alese calități ale înaintaşilor săi, aparținând marilor dinastii româneşti ale Evului Mediu: Basarabi (în Muntenia) şi Muşatini (în Moldova).

S-a născut în Transilvania, la Sighişoara, în 1430 sau mai probabil în 1431, anul în care pretendentul Vlad Basarab, tatăl său, refugiat aici, era primit de împăratul romano-german, Sigismund de Luxemburg, în Ordinul Dragonului, ordin cavaleresc întemeiat în 1408 pentru apărarea catolicismului şi alungarea prin cruciadă a turcilor din Europa.

Blazonul dragonului doborât de cruce îi va aduce acestuia porecla „Dracula", iar fiilor săi născuți după această dată, Vlad şi Radu cel Frumos, şi pe aceea de „Drăculea" (sau „Draculea), cu sensul de „fiu al Dragonului", popular „fiu al Dracului". "

STUDIILE

,,În mediul intelectual din sud-estul Transilvaniei, a învăţat să scrie şi să citească în limba latină şi a deprins tainele limbilor germană şi maghiară. În ani 1436-1442, ca fiu de domn, a fost iniţiat la Târgovişte, la curtea tatălui său, ajuns principe al Ţării Româneşti, în meşteşugul armelor. Şi-a perfecţionat pregătirea militară în capitala otomană (Adrianopol), unde l-a însoţit pe Vlad Dracul în prizonierat, în 1442 şi unde a avut ocazia nu numai să înveţe limba turcilor, dar şi să-i cunoască atât pe viitorul său adversar, sultanul Mahomed II, cât şi pe Skandeberg, eroul albanez.

Revenit în ţară în 1443, în zilele pregătirii antiotomane închiată cu dezastrul de la Varna, a reuşit să acumuleze cunoştinţele necesare unui bun comandant de oaste, luptând alături de mari căpitani ai veacului, ca Iancu de Hunedoara, Vlad Dracul sau Walerand de Wawrin.”

<u>Portret</u>

de Radu Ştefan Ciobanu

,,Vlad Ţepeş a atras şi atenţia pictorilor. Probabil că, atunci, un pictor de curte a creat tabloul care împodobeşte şi astăzi castelul tirolez Ambras. El ni-l prezintă pe Ţepeş ca pe un bărbat tânăr, frumos, cu părul bogat, cu fruntea înaltă, sub care se află doi ochi ce vor, parcă să te străpungă. Îmbrăcămintea purtată arată un gust ales şi preferinţă pentru o somptozitate pe care nu o va părăsi niciodată. Pe cap avea o bonetă din stofă brodată cu aur şi argint. În dreptul frunţii strălucea o pafta cu diamante ce fixa un penaj, iar pe umeri îi stătea o mantie bogată ce acoperea un costum scump, cu nasturi din metal preţios.”

Tinerețea lui Vlad

de Petru Demetru Popescu

,,Vlad, fiul lui Vlad Dracul, se găsea împreună cu fratele său, Radu cel Frumos, la Înalta Poartă. Părintele lor le hărăzise soarta nemiloasă a ostatecilor încă de când aceştia erau nişte copii. Crescuți acolo şi deprinşi cu meşteşugul armelor, cei doi fii de domn erau însă diferiți unul de altul. Vlad nu putea uita că el este român şi în el mocnea nestăvilit dorul de pământul strămoşilor şi ura față de turci. Radu cel Frumos, dimpotrivă, se simțea foarte bine sub aripa sultanului şi nici nu voia o soartă mai bună decât aceasta. Îi plăcea ,,sublima" Poartă.

Cât priveşte meşteşugul armelor, Radu cel Frumos nici nu voia să audă de aşa ceva. Era molatic şi aplecat mai mult spre odihnă. În schimb, Vlad crescuse şi devenise un flăcău vonic şi deprinsese măiestria luptei mai abitir decât cei mai îndemânatici ieniceri şi călărea mai bine decât cei mai iscusiți spahii. Pentru meritele sale, sultanul îl numise yenilmez, adică cel viteaz, şi îi încredință comanda unor trupe menite să atace popoarele vecine.

Vlad adusese de mai multe ori gloria sultanului cu vârful spadei sale. Îl durea nespus că trebuia să lupte pentru semilună şi împotriva unor frați de-ai săi creştini.

Aşa ajunsese, întruna din zilele lunii noiembrie a anului 1454, în fața cetății Giurgiului, pe care Mahomed al II-lea, întors de curând victorios din bătălia pentru Constantinopol, poruncise oştilor sale să o cucerească şi s-o transforme în raia. Durerea era mai mare, cu cât Vlad ştia că aici va întâlni români ca şi el şi va trebui ca să lupte cu ei şi să-i doboare. Dar, neavând atunci încotro, conduse şi el unul din detaşamentele care cuceriseră Giurgiu, zicându-şi că va spăla această ruşine la momentul potrivit.

După bălălie, fură aduşi prizonierii. Lui Vlad îi plăcu figura mândră a românilor, care, deşi nu ştiau ce soartă vor avea, îi înfruntau pe turci cu demnitate şi curaj. Dar mai mult decât toți, îi plăcu un tânăr înalt, cu ochii frumoşi şi strălucitori, cu pletele bogate pe spate, moştenite de la străbunii lui daci. El răsărea cu un cap deasupra celorlalți şi era, ce mai la deal, ce mai la vale, un voinic de român.

- Cum te numeşti, voinicule?

Voinicul era învățat ca turcii să i se adreseze în româneşte, aşa încât nu se minună că Vlad îi vorbeşte româneşte.

- Dobrotă! Răspunse el mândru.

- Dobrotă! Adică cel bun, zise iar Vlad. Dacă eşti aşa pe cât îți e numele, cum se face că te-ai lăsat prins?

Dobrotă îl privi drept în față şi de-abia atunci observă că cel care îi vorbise îi seamănă foarte bine: la fel de înalt şi de bine legat, plete la fel de mândre şi ochi la fel de strălucitori.

- M-am lăsat prins? Şi tu dacă erai, o păţeai la fel. Am doborât ,însă, vreo zece până să mă înlănţuie!

Lui Vlad îi săltă inima de bucurie la auzul acestor cuvinte.,, Pe voinicul ăsta trebuie, cu orice preţ, să-l salvez."

Şi, cum turcii se pregăteau să-i ducă pe prizonieri, Vlad se grăbi să adauge:

- Vorbe, Dobrotă, eu nu m-aş fi lăsat prins!

- Vorbe? Dacă aş avea acum o spadă, n-ai mai îndrăzni acum să vorbeşti astfel.

- Aşa? Tună Vlad. Pe nemernicul ăsta lasă-l în seama mea. Vreau să-l învăţ minte cum să vorbească! El smulsese o spadă de la un ienicer şi i-o aruncă lui Dogrotă. Apoi, îl atacă imediat pe acesta. Turcii, văzând că Vlad angajase lupta cu un român, găsiră lipsită de interes această scenă şi mânară prizonierii spre Stambul.

După ce aceştia se îndepărtează, Vlad mai luptă puţin cu Dobrotă, mai mult pentru a se convinge cât de bine mânuia acesta spada, după care schiţă un gest de încetare a luptei.

Dar Dobrotă nici nu se gândea să înceteze:

- Ticălosule! Îi strigă el lui Vlad, mai bine să mor în luptă decât să ajung supus la turci!

,,Mândru bărbat", gândea Vlad . Şi îi prinse deodată braţul cu putere:

- Ascultă, Dobrotă, nimeni nu spune că eu vreau să fiu supus turcilor. Şi eu sunt ca tine, român!

- Dă-te la o parte, viperă, tu nu poţi fii român de vreme ce eşti aici!

- Dar şi tu te afli aici, acum!

- Hm. De unde ştiu că nu mă minţi?

- Uită-te în ochii mei, Dobrotă!

Dobrotă se uită în ochii lui Vlad şi găsi în ei atâta lumină şi seninătate, încât fu convins că acest om nu era un mincinos. Dar pe deasupra era şi român:

- Da, se pare că nu mă minţi! Dar nu înţeleg ce e cu tine aici!

- Atunci stai aici pe iarbă lângă mine şă-ţi spun povestea mea!…

Într-o noapte, Vlad şi Dobrotă folosiră întunericul pentru a pleca în Ţara Românească. De când aştepta Vlad clipa aceasta! De când aştepta şi Dobrotă să se reîntoarcă în ţară! De la Constantinopol până în ţară erau nenumărate obstacole turceşti. Acum, dincolo de zidurile Giurgiului, se întintea câmpia mândră a Ţării Româneşti. Şi acum nu mai era nici singur. Îl avea tovarăş de nădejde pe Dobrotă. Înainte, când îi împărtăşise gândul fugii fratelui său, Radu cel Frumos, acesta nu se arătă deloc bucuros. Dimpotrivă, alergase la sultan să-i spună, încât Vlad era cât pe- aci să-şi găsească beleaua. Dobrotă se arătă însă fericit ascultând planul lui Vlad.

Omorâră străjile cât ai clipi. Escaladară zidurile cetăţii şi ajunseră dincolo, unde îi aşteptau cai zdraveni, rânduiţi de ei de cu ziuă, când se putea merge în afara cetăţii mai uşor şi, până să se dezmeticească cei din cetate, Vlad şi cu Dobrotă galopau, spre inima ţării.

Dar şi aici era un pericol. Pe tron sălăşluia un Vladislav din familia Dăneşilor. Aşa că gândul lui Vlad fu de a ajunge în Transilvania şi de a vorbi cu vestitul Iancu de Hunedoara.

Ştia că acesta îi omorâse tatăl, dar mai ştia că Iancu este un bărbat pe cât de viteaz, pe atât de drept: ,,Îi voi cere socoteală pentru uciderea părintelui meu şi apoi vom vedea."

După un drum lung şi greu, ajunseră la castelul Huniazilor, care îşi profila, spre înălţimile cerului, crestele lui crenelate. Un castel impunător şi mândru totodată la privit.

Dar Vlad n-avea vreme să-l privească. El îndemnă pe Dobrotă şi păşiră amândoi în curtea castelului, apropiindu-se tot mai mult.La poartă dădură de străjile neînduplecate.

- Cine sunteți?

- Ce vă pasă? Spuneți stăpânului vostru că un cavaler vrea să-i vorbească!

- Un cavaler! Şi ostaşul sună din corn. Dinapoia porții masive apăru un alt ostaş care, aflând despre ce este vorba, dispăru imediat pentru a duce vestea. Când îşi făcu din nou apariția, şopti la urechea strajei şi aceasta îi spuse lui Vlad:

-Voievodul Iancu nu primeşte cavaleri fără nume!

- Du-te şi spune-i, tună Vlad, că dacă nu ne primeşte pe mine şi pe tovarăşul meu, vom ajunge la el cu spadele noastre!

Ostaşul intră din nou şi, când îşi făcu iarăşi apariția, spuse direct:

- Voievodul Iancu vă primeşte la el!

Mulțumit, Vlad, urmat de Dobrotă, pătrunse în incinta castelului, urmând călăuza şi împreună parcurseră sălile fără să privească în jur. Se părea că nu-i interesează nimic altceva decât întâlnirea cu voievodul Iancu.

- Cine eşti şi ce vrei de la mine?

- Cine sunt e mai puțin însemnat. Dar de la tine vreau dreptate şi sprijin!

- Dreptate şi sprijin? Dar pentru asta ar trebui să ştiu cine eşti!

- Poate dacă vei privi acest inel, îți vei da seama!

Şi viitorul Vlad Țepeş scoase de la deget un inel, pe care îl păstrase cu sfințenie tot timpul cât fusese la turci şi pe care era aşezată stema Basarabilor. Privind inelul acesta, Iancu scoase o exclamație:

- A, eşti fiul celuilalt Vlad, tatăl tău, supranumit Dracul!

- Da, fiul celui pe care l-ai ucis!

- Şi de aceea ai venit la mine? Ca să-mi ceri socoteală? Asta ai vrut să înțelegi prin dreptate?!

- Da, am venit să-ți cer socoteală. Vreau să ştiu de ce l-ai omorât pe tatăl meu!

Iancu nici nu se clinti. Îl privi pe Vlad drept în ochi şi-i zise:

- Nu eu l-am omorât, Vlade, ci viața însăşi. Împrejurările nefericite prin care a trecut. Nevoit să fie o vreme de partea turcului, el v-a sortit chiar pe voi, odraslele lui, sultanului, ca ostateci. Eu nu numai că nu l-am ucis, l-am iubit. Părintele tău a fost un viteaz şi, atunci când a putut, a strălucit în virtuți pe câmpul de bătălie. L-am avut mereu alături de mine. Dar el s-a smuls deodată. L-a luat apa vieții în vârtejuri şi nu şi-a mai putut reveni. Această apă blestemată l-a sortit pierzaniei!

Vlad primi să rămână la curtea lui Iancu împreună cu Dobrotă. Atunci îşi făcu apariția în sala tronului un bărbat frumos şi mândru ca şi Vlad, numai că era cu un cap mai scund decât acesta. Şi se apropie de Iancu şi acesta îl sărută pe frunte:

- El e Ştefan, fiul domnului moldovean. Straşnic bărbat şi îi prevăd mare viitor!

Apoi, întorcându-se spre Vlad:

- Iar, Ştefane, e Vlad, fiul lui Vlad Dracul. Şi el va străluci în viitor!

Cei doi se priviră şi parcă inimile lor bătură la fel. Se plăcură şi se apropiară. Vlad scoase un pumnal şi îşi crestă brațul. La rândul său, Ştefan scoase pumnalul şi făcu acelaşi lucru. Apoi îşi împreunară brațele pe locul în care izvora sângele şi se făcură frați buni de cruce.

Jurară că vor lupta până la ultima suflare pentru fericirea țărilor lor. Iancu de Hunedoara îi privea plin de fericie, plimbându-şi ochii când la unul, când la altul. Se simțea obosit şi vedea în aceşti doi bărbați pe vrednicii săi urmaşi.

Veneau din nou zorii. Se pregătea să răsară soarele peste Țara Românească şi peste Moldova! Într-un gând frumos de aici, din Transilvania.”

„ Marea expediție ” din 1462

de N. Stoicescu

,,În fața mulțimii trupelor turcești, știind că nu poate risca o luptă decisivă datorită superiorității numerice a adversarului, Vlad Țepeş a aplicat tactica cea mai adecvată, care devenise tradițională în războaiele de apărare a țării, tactică pe care o aplicaseră cu succes atât bunicul său, Mircea cel Bătrân, cât şi tatăl său, Vlad Dracul. Cunoscând bine procedeele de luptele predecesorilor săi, Vlad Țepeş a făcut la fel: mai întâi a trimis sus la munte femeile şi copiii; apoi a distrus totul în calea invadatorilor, lipsindu-i astfel de posibilitatea de a se aproviziona. Măsurile luate de domn au avut urmările dorite. În vremea aceea, oştile utilizau ca unic mijloc de aprovizionare rechiziția forțată a hranei pe teritoriul invadat; lipsite de acest sigur mijloc de aprovizionare, într-o țară pustiită conştient de apărătorii ei, trupele turceşti au început să simtă, apropiindu-se, spectrul foamei. În afară de foame, fiind vară, trupele turceşti erau chinuite de sete; setea devenea cu atât mai greu de suportat cu cât, arşița soarelui era aşa de puternică încât pe veşmintele de zale ale gaziilor „se putea face chebab”, mărturiseşte un cronicar turc. Urmărind îndeaproape armata sultanului, oastea Țării Româneşti nimicea imediat deteşamentele otomane ce căutau cu disperare hrană şi care, fiecare în parte, constituia o forță mai uşor de învins.”

Atacul de noapte din 17 Iunie 1462

de N.Stoicescu

,,În această atmosferă apăsătoare, în care trupele turceşti, flămânde şi înfricoşate, înaintau prin țara pustiită, are loc marea lovitură a lui Vlad Țepeş: celebrul atac de noapte din 17 Iunie 1462, menit să demoralizeze oastea otomană, atac despre care pomenesc, în diverse forme, toate izvoarele relative din anul 1462. Țepeş s-a gândit la o soluție nouă, pe care nu o mai aplicase nici un domn înaimtea sa, dar pe care o va relua peste 5 ani, la 1467, la Baia, Ştefan cel Mare: atac prin surprindere noaptea, la adăpostul întunericului. Înainte de declanşarea atacului,Vlad Țepeş s-a informat precis asupra modului cum era organizată şi apărată tabăra sultanului. Țepeş urmărea un scop precis: uciderea sultanului. Țepeş a năvălit noaptea cu 7.000 sau 10.000 de călăreți, producând o spaimă mare în tabără, unde turcii înspăimântați şi apucați de mare frică din cauza năvalei, se şi socoteau dați cu totul pieirii. Atacul avea loc la lumina flăcărilor şi în sunete de corn. Oastea Țării Româneşti, înaintând în ordine desăvârşită şi bine închegată, urmărea să ajungă la cortul sultanului. Din greşeală însă a nimerit la corturile vizirilor Mamut şi Isaac. Cronicarul

Ducas adaugă amănuntul interesat de turci, desigur buimăciți de somn şi neştiind care le este adversarul, s-au ucis între ei. Izvoarele istorice vorbesc de retragerea precipitată şi în dezordine a trupelor otomane, care nu au reuşit să-şi atingă scopul expediției, acela de a îngenunchia Țara Românească, şi de a o aduce sub dominația otomană. În timpul retragerii precipitate spre Dunăre, turcii erau loviți mereu prin surprindere de trupele române, ceea ce mărea spaima şi graba invadatorilor.

Înfrângerea sultanului a produs o stare de mare nemulțumire în capitala Imperiului, obişnuită să primească numai trupe învingătoare."

<u>Povestea despre Draculea Voievod</u>

,,Şi aşa de mult ura răul în țara sa, că, dacă săvârşea cineva vreun rău, fie hoție sau tâlhărie sau vreo minciună, sau nedreptate acela nu era chip să fie viu. Fie că era boier mare, sau preot ori călugăr, sau om de rând, ba chiar dacă cineva ar fi avut mare bogăție, nu putea să se răscumpere de la moarte. Şi atât de temut era, încât avea într-un loc un izvor al lui şi o fântână şi la această fântână şi la izvor veneau călugări mulți din multe părți. Şi veneau oameni mulți şi beau apă din fântână şi din izvor, pentru că apa era rece şi dulce. Iar el (Drăculea) a aşezat la fântăna aceea, în loc pustiu, o cupă mare şi minunată de aur. Şi cine vroia să bea apă, trebuia să bea cu acea cupă şi să o pună la locul acela înapoi. Şi câtă vreme a existat acea cupă, nimeni nu a îndrăznut să o ia."

<u>Negutătorul florentin</u>

de Petre Ispirescu

,,Un neguțător din cetatea Florența, din Italia, mergea în țara lui cu multe lucruri scumpe şi o mare sumă de bani. El trebuia să treacă prin Târgovişte pentru că acolo era scaunul domniei.

Cum ajunse la Târgovişte, se duse drept la Țepeş cu un dar bogat şi îi zise:

- Măria ta, ursita m-a adus să trec cu avutul meu prin țara pe care o stăpâneşti, Măria ta. Te rog a-mi da câțiva slujitori, ca să-mi fie de pază până voi pleca.

Vodă, iute ca focul cum era el, încruntă sprâncenele când auzi cererea ce i se făcu şi zise:

- Ține-ți darul, creştine! Eu îți poruncescs să-ți duci avutul pe oricare din ulițe, la orice răspântie ce ți se va părea mai singuratică şi mai dosnică şi acolo să-l laşi până dimineața, fără paznic! Şi de ți se va întâmpla vreo pagubă, eu sunt răspunzător!

Florentinul, cu inima înghețată de frică, se supuse poruncii. Toată noaptea nu dormi de grijă.

A doua zi, neguțătorul îşi veni în fire când îşi găsi avutul precum îl lăsase. Merse deci la Vodă şi-i spuse că tot bănetul lui s-a găsit neclintit şi, lăudându-i țara, spuse că asemenea lucru n-a văzut în nici o țară din câte a umblat.

- Cât face darul ce mi-ai adus? Întrebă Vodă, stăruind. După ce află prețul, Vodă plăti până într-una, apoi zise:

- Spune, pe oriunde vei merge, ce ai văzut în țara mea!”